

Sygn. akt II K 73/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący SSO Jarosław Poch (ref.)

Sędziowie SSO Dominik Bogacz

Ławnicy : Urszula Oleksiak

Wiesława Nowak

Robert Szelong

Protokolant Ewa Kołodziej

w obecności Prokuratora Prok. Rej. - Dominiki Gąsienica

po rozpoznaniu dnia :20.06.2017r., 12.09.2017r.

sprawy :

W. W. (1) (W.) syna W. i W. zd. O., urodzonego (...) w Ł.

oskarżonego o to, że :

w dniu 31 sierpnia 2016 roku w C. w mieszkaniu przy ul. (...), działając w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia S. Ś. (1), zaciskając dłonie na jej szyi, a następnie zaciskając spodnie damskie, które owinął uprzednio wokół jej szyi, doprowadził do jej zgonu na skutek uduszenia gwałtownego, przy czym czynu tego dopuścił się mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem

tj. o przestępstwo z art. 148§1kk w zw. z art. 31§2kk

o r z e k a :

1. Uznaje oskarżonego W. W. (1) za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w części wstępnej wyroku, przy czym eliminuje z opisu czynu stwierdzenie „a następnie zaciskając spodnie damskie, które owinął uprzednio wokół jej szyi” tj. za winnego przestępstwa z art. 148§1kk w zw. z art. 31§2kk i za to na mocy art. 148§1kk w zw. z art. 31§2kk skazuje go na karę 12 (dwunastu) lat pozbawienia wolności.
2. Na mocy art. 63§1kk na poczet orzeczonej względem oskarżonego kary pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 31 sierpnia 2016r. godz. 17.00 do dnia 12 września 2017r..
3. Na mocy art.93a §1pkt.3kk w zw. z art. 93c pkt. 2kk w zw. z art. 93f §2kk orzeka względem oskarżonego środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień we wskazanej przez sąd placówce leczenia odwykowego i poddaniu się leczeniu uzależnienia od alkoholu, nie wcześniej niż 6 miesięcy przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub odbyciem kary pozbawienia wolności .

4. Na mocy art. 230§2pkp nakazuje zwrócić oskarżonemu W. W. (1) dowody rzeczowe, szczegółowo opisane w wykazie dowodów rzeczowych nr I/235/17/P na karcie 332-335 akt sprawy pod poz. 1-6, 10-16, zaś dowody rzeczowe, opisane w tym samym wykazie pod poz. 7,9,17-22 nakazuje zwrócić pokrzywdzonej P. K..

5. Na mocy art. 29 ust.1 Ustawy z dn. 26.05.1982r. Prawo o adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. B. – Kancelaria Adwokacka w C., kwotę 1.254,60 (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt groszy) (1.020 zł + VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za obronę oskarżonego w postępowaniu przygotowawczym i sądowym.

6. Na mocy art. 624§1kp zwalnia oskarżonego w całości od kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Jarosław Poch SSO Dominik, Bogacz

Urszula Oleksiak Wiesława Nowak Robert Szelong

UZASADNIENIE

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego całkowicie bezspornym jest, że oskarżony W. W. (1) w dniu 31.08.2016r w C. w mieszkaniu przy ul. (...) działając w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia S. Ś. (1), zaciskając dłonie na jej szyi, doprowadził do jej zgonu na skutek uduszenia gwałtownego, przy czym czynu tego dopuścił się mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, czym wyczerpał znamiona zbrodni z art. 148§1kk w zw. z art. 31§2kk.

Sąd Okręgowy wyeliminował z opisu czynu przyjętego przez prokuratora stwierdzenie, „a następnie zaciskając spodnie damskie, które owinął uprzednio wokół jej szyi” , bowiem niezależnie od tego, że takie działanie oskarżonego miało miejsce, to fakt zaciśnięcia tych spodni na szyi ofiary nie miał żadnego wpływu na zgon pokrzywdzonej. Jak wynika bowiem z protokołu oględzin zewnętrznych i otwarcia zwłok (k. 133 – 139), przyczyną zgonu S. Ś. (1) było uduszenie gwałtowne poprzez czynne działanie osoby trzeciej wskutek ucisku dłońmi górnej części szyi ofiary, natomiast mało prawdopodobne jest duszenie ofiary przy pomocy ujawnionych na szyi spodni (błędnie nazwanych przez biegłego apaszkami), bowiem nie pozostawiłyby one śladów opisanych przy oględzinach zewnętrznych szyi. Ustalenie to w pełni koresponduje z wyjaśnieniami oskarżonego, który wyraźnie stwierdził, że najpierw przez dłuższą chwilę dusił pokrzywdzoną rękami za szyję, a dopiero później, gdy już przestała się ruszać, założył jej na szyję jej własne spodnie i zacisnął je, aby się upewnić, że nie żyje (k. 53 – 56, 96 – 99).

Oskarżony W. W. (1) od początku postępowania konsekwentnie przyznawał się do dokonania zarzucanego mu czynu i złożył obszernie wyjaśnienia w których przedstawił szczegóły przebiegu jego znajomości z pokrzywdzoną, ostatnich chwil spędzonych wspólnie w jego mieszkaniu , a także motywację, która doprowadziła go do dokonania zabójstwa (k.53 – 56, 96 – 99, 102 – 103, 196 – 199, 458 – 459).

Sąd Okręgowy w całości dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego, albowiem są one logiczne i spójne, a także konsekwentne i szczerze, znajdują potwierdzenie w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym w związku z czym brak jest podstaw do ich kwestionowania. Wyjaśnienia oskarżonego w powiązaniu z treścią dowodów zgromadzonych w toku postępowania, w tym opinią sądowo – psychiatryczno – psychologiczną nie pozostawiają w ocenie Sądu Okręgowego wątpliwości co do tego, iż W. W. (1) dopuścił się i to z zamiarem bezpośrednim zbrodni zabójstwa, działając przy tym w stanie ograniczonej poczytalności.

Sąd Okręgowy wymierzając oskarżonemu karę kierował się oczywiście zasadami wymiaru kary i środków karnych uregulowanych w rozdziale VI kodeksu karnego. Zgodnie z treścią artykułu 53§1 kk Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekroczyła stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Po myśli art. 53§2 kk uwzględnia się przy tym w szczególności- motywację i sposób zachowania się

sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.

W ocenie Sądu Okręgowego, oczywiście nader istotnym dowodem, który nie mógł pozostać bez wpływu także i na rozważania odnoszące się do wymiaru kary względem oskarżonego, są ustalenia i wnioski płynące z opinii psychologicznej i sądowo-psychiatrycznej odnoszącej się do oskarżonego, a które to opinie zostały sporządzone po przeprowadzeniu obserwacji sądowo- psychiatrycznej na terenie Oddziału Psychiatrii Sądowej Szpitala Aresztu Śledczego w K.. Jak wynika z ustaleń biegłego psychologa całość dostępnych danych świadczy o tym, że impulsywność emocjonalna oskarżonego może okresowo być słabiej kontrolowana intelektem, słabiej przystosowana, labilna, niespokojna, sugestywna. Opiniowany może w warunkach obciążenia emocjonalnego w sytuacjach trudnych przejawiać zachowania słabiej kontrolowane, nieprzemyślane, impulsywne, niewspółmierne do bodźców. Może okresowo wchodzić w niekorzystne dla siebie sytuacje społeczne, które nie jest w stanie racjonalnie rozwiązywać, jest wobec nich bezkrytyczny. Jak zaznaczył biegły opiniowany ma subiektywne poczucie krzywdy w związku ze sprawą, z jednej strony widzi swoją winę, ale uważa, że sam jest w tej sytuacji poszkodowany, bo stracił ważną dla siebie osobę, nie może się pogodzić ze stratą, „widzi tę osobę, ona do niego przychodzi, przypomina mu się”.

W funkcjonowaniu osobowości oskarżonego dominują stwierdzone klinicznie oraz testowo zmiany organiczne w OUN, powodujące obniżenie krytycyzmu, wglądu, wzrost drażliwości, napięcia, niepokoju, obniżenie tolerancji na stres, labilność nastrojową i emocjonalną, uleganie wpływom emocjonalnym i otoczenia.

Poziom lęku jawnego i ukrytego może być u badanego podwyższony, ale zdaje się nie mieć wpływu na sposób jego myślenia i działania.

Opiniowany przyjmuje ambiwertywną postawę wobec otoczenia, z jednej strony jest osobą powściągliwą, skrytą, uporządkowaną, stara się wywiązywać z przyjętych zobowiązań, ma pesymistyczny stosunek do przyszłości, stara się poddawać swe uczucia kontroli, a z drugiej może zachowywać się w sytuacjach trudnych impulsywnie, nie licząc się z przyjętymi normami, bezrefleksyjnie.

Oskarżony może stosować nie zawsze adekwatne mechanizmy obronne- typu racjonalizacji, wyparcia, próbując tłumaczyć własne postępowanie.

Zaburzenia nastroju przyjmują postać labilności, smutku, przygnębienia, frustracji spowodowanej aktualną sytuacją prawną i dużym deklarowanym poczuciem winy.

Sfera uczuciowości wyższej jest u badanego bardziej labilna, niespokojna, sugestywna, nadmiernie zaprzątnięta własnymi przeżyciami, bardziej egocentryczna (k. 341-345).

Na podstawie przeprowadzonych badań psychiatrycznych, psychologicznych, badania EEG i TK głowy, biegli lekarze psychiatrzy wykluczyli u oskarżonego chorobę psychiczną w rozumieniu psychozy oraz niedorozwój umysłowy. Jednocześnie stwierdzili, iż całość posiadanych danych pozwala na stwierdzenie u oskarżonego organicznych zaburzeń osobowości u osoby uzależnionej od alkoholu. Wykonane badanie psychologiczne określiło poziom intelektualny opiniowanego w granicy inteligencji przeciętnej (IG=96), przy organicznych zmianach w OUN, w zakresie osobowości- organiczne zaburzenia osobowości. Badanie TK głowy ujawniło zanik korowy mózgu.

Reasumując, w przekonaniu biegłych cechy osobowości badanego warunkowane zmianami organicznymi OUN powodują, iż reakcje emocjonalne i afektywne są u niego nadmierne i przedwczesne, jego zdolność kierowania swoim postępowaniem w szczególności w sytuacjach znacznego napięcia emocjonalnego, konfliktu, jest znacznie ograniczona i warunkowana czynnikami sytuacyjnymi i emocjonalnymi, co powoduje działanie przez niego w warunkach ograniczonej w stopniu znacznym poczucia odpowiedzialności.

W krytycznym czasie badany znajdował się pod wpływem alkoholu, brak podstaw do przyjęcia u niego w tym czasie upojenia patologicznego lub innego atypowego.

Na podstawie tak poczynionych ustaleń, biegli doszli do przekonania, iż oskarżony W. W. (1), dokonując zarzucanego mu czynu, miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozumienia znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem w rozumieniu przepisu art.31§2 kk. (k. 346-355, 488-490).

Sąd Okręgowy w całości podzielił ustalenia i wnioski płynące z opinii biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa. W przekonaniu Sądu, opinie są pełne, rzetelne, wydane zostały w oparciu o całość dostępnego materiału dowodowego zgodnie z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i zawodowego, w związku z czym brak jest podstaw do ich kwestionowania.

Sąd wymierzając oskarżonemu karę, uwzględnił przede wszystkim jako okoliczności szczególnie obciążające W. W., działanie w stanie znacznej nietrzeźwości i motywowane uczuciem chorobliwej wręcz zazdrości. Tego typu motywacja sprawcy nie może nigdy i w żadnych warunkach zostać poczytana na korzyść sprawcy.

W ocenie sądu oskarżony, będąc 56 letnim mężczyzną i decydując się na utrzymywanie kontaktów seksualnych z niespełna 40 letnią kobietą, zupełnie bezzasadnie liczył na trwały związek na przyszłość. Zważyć bowiem należy na fakt, iż S. Ś. (1) była matką dwójki dzieci, a ponadto miała wszak konkubenta, z którym wspólnie zamieszkiwała i planowała wyjazd za granicę, o czym przecież W. W. doskonale wiedział.

Nie sposób z drugiej strony nie zauważyć jednak faktu, iż S. Ś., będąc osobą uzależnioną - wykorzystywała oskarżonego, ponieważ z własnej woli przychodziła ciągle do niego aby napić się alkoholu, który mężczyzna fundował z własnych środków. Dobrowolnie utrzymywała też z nim częste kontakty seksualne, zdając sobie sprawę zapewne z tego, iż W. W. zaczyna wiązać z nią jakieś wspólne plany na przyszłość. Nie mogła tego nie dostrzec, skoro oskarżony niejednokrotnie okazywał przy niej zazdrość i czynił jej wymówki o jej bliskie relacje z Ł. C. i innymi mężczyznami. Wreszcie wypowiedzenie przez S. Ś. i to w trakcie aktu seksualnego słów do przesadnie zazdrosnego mężczyzny, że kocha zarówno jego jak i Ł., trudno ocenić inaczej niż jako ogólnie mówiąc przejaw zbyt daleko idącej niefrasobliwości.

Okolicznościami, które należy uwzględnić na korzyść oskarżonego są fakt jego dotychczasowej niekaralności oraz żal i szczerą skrucha, które są rzeczywiste, a nie jedynie deklaratoryjne.

Sąd Okręgowy podejmując decyzję w przedmiocie wymiaru kary nie mógł stracić z pola widzenia szczególnie wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu, wyrażającego się nieodwracalnymi skutkami działania oskarżonego i nienaprawialnością wyrządzonej przez niego szkody. W szkodliwości tej wyraża się przede wszystkim zniszczenie życia ludzkiego, będącego dobrem samym w sobie, dobrem najwyższym, a i ogół strat materialnych i krzywd moralnych doznanych przez osoby, którym denatka była bliska.

Wreszcie nader istotną okolicznością, która nie mogła nie zostać uwzględniona w procesie wymiaru kary był sygnalizowany wcześniej fakt, iż W. W. w chwili dokonywania przestępstwa działał w warunkach ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności. Działanie w tych warunkach z woli ustawodawcy daje możliwość zastosowania dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary. Nadzwyczajne złagodzenie kary przewidziane przez dyspozycję art. 31§2kk ma jednak fakultatywny charakter i tak naprawdę może mieć miejsce jedynie wówczas gdy w sprawie wystąpią szczególne okoliczności go uzasadniające. Zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury sam fakt działania sprawcy w stanie ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, nawet w skrajnych wypadkach, gdy zbliża się on do niepoczytalności, nie przesądza jeszcze o zasadności zastosowania wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary, albowiem rozstrzygnięcie w tym zakresie musi uwzględniać także pozostałe dyrektywy wymiaru kary, zawarte w art.53kk (patrz wyrok S.A. we Wrocławiu z dn. 31.05.2016r. sygn. II AKa 125/16 Lex nr 2067980, czy wyrok S.A. w Szczecinie z dn. 8.12.2016r. sygn. II AKa 183/16 Lex nr. 2295185).

Prewencja indywidualna nie przesądza liberalizmu przy orzekaniu kary (zob. wyrok S.N. z dn. 28.02.1995r. sygn. III KRN 211/94, Prok. i Pr. 1995, z. 7-8, poz. 2). Natomiast społeczne oddziaływanie kary jako jeden z celów kary jest

podyktowane potrzebą przekonania społeczeństwa o nieuchronności kary za naruszenie dóbr chronionych prawem i nieopłacalności zamachów na te dobra, wzmożenia poczucia odpowiedzialności, ugruntowania poszanowania prawa i wyrobienia właściwego poczucia sprawiedliwości oraz poczucia bezpieczeństwa. Nie jest to równoznaczne z wymaganiem wymierzania wyłącznie surowych kar, acz ich także, co oczywiste, nie wyklucza. Oznacza jednak przede wszystkim potrzebę wymierzenia takich kar, które odpowiadają społecznemu poczuciu sprawiedliwości, dają gwarancję skutecznego zwalczania przestępczości oraz tworzą atmosferę zaufania do obowiązującego systemu prawnego. Orzeczona kara winna mieć zatem wpływ na każdego, kto w jakikolwiek sposób dowiedział się o przestępstwie i zapadłym orzeczeniu. Chodzi przy tym nie tylko o wpływ na środowisko sprawcy, ale i na środowisko osoby pokrzywdzonej, aby ugruntować świadomość, że kto w przestępny sposób narusza dobra będące pod ochroną, zostanie sprawiedliwie ukarany. Kara jest zresztą również jednym z ważnych środków zwalczania przestępczości, tak w sensie jej funkcji odstraszałającej, jak i w zakresie kształtowania społecznie pożądanych postaw. Chodzi zaś tu o to aby nawet osoby skazane wdrażać do poszanowania zasad współżycia społecznego oraz do przestrzegania porządku prawnego i tym samym przeciwdziałać ich powrotowi do przestępstwa.

Przenosząc te wszystkie ustalenia i rozważania na grunt niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw nie tylko do zastosowania względem oskarżonego W. W. dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary ale i orzeczenia jej w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

W przekonaniu Sądu Okręgowego analizując całokształt okoliczności sprawy, przy założeniu pełnej poczytalności sprawcy należałoby wymierzyć oskarżonemu karę oscylującą w granicach 15 lat pozbawienia wolności. Ponieważ W. W. czynu dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność zrozumienia jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem, sąd doszedł do przekonania, iż kara 12 lat pozbawienia wolności będzie karą adekwatną do stopnia zawinienia, społecznej szkodliwości czynu, a także pozostałych dyrektyw wymiaru kary, o których była mowa powyżej.

Ponieważ oskarżony W. W. jest osobą uzależnioną od alkoholu Sąd Okręgowy podzielać sugestie biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa na zasadzie art.93a §1pkt.3kk w zw. z art. 93c pkt. 2kk w zw. z art. 93f §2kk orzekł względem oskarżonego środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień we wskazanej przez sąd placówce leczenia odwykowego i poddaniu się leczeniu uzależnienia od alkoholu, nie wcześniej niż 6 miesięcy przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub odbyciem kary pozbawienia wolności. Jednocześnie na zasadzie art. 63 § 1 k.k. Sąd zaliczył na poczet orzeczonej względem oskarżonego kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania. O dowodach rzeczowych i kosztach zastępstwa adwokackiego orzeczono na podstawie przepisów powołanych w sentencji wyroku. Ponieważ względem oskarżonego orzeczono długoterminową karę pozbawienia wolności, nie posiada on żadnego majątku Sąd zwolnił go w całości od kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Jarosław Poch SSO Dominik Bogacz